

Järjellä, sydämellä vai molemmilla?

HAASTATELIN äskettäin suomalaismiestä, joka vetää Kambodzhassa kehitysyhteistyöprojektia. Puhuttiin projektin tuloksista ja suomalaisten teknisestä osaamisesta. Kaiken tiedon ja pätevyyden yli hän nosti kuitenkin kohdemaan kulttuurin, tapojen ja historian ymmärtämisen merkityksen.

Jotta voi aidosti viedä asioita eteenpäin eli saada tiedon ja osaamisen juurtumaan kestävästi kohdemaahan, on ensin opittava ymmärtämään, keiden kanssa on tekemisissä. Tämä vaatii sen myöntämistä, että meidän oma – joillain mittareilla maailman parhaaksikin rankattu – maamme, sen tavat, kulttuuri ja tieteellinen taso eivät välttämättä tarjoa kattavaa ratkaisua koko maailman ongelmiin.

Ylimielisyys kääntyy nöyryydeksi, kun huomaa, että omien mittapuidemme mukaan köyhäksi luokitellussa maassa onkin itse asiassa pohjalla sivistystä ja kulttuuria paljon enemmän kuin meillä ja naapureillamme yhteensä.

OLEN viettänyt useita vuosia Kaakkois-Aasiassa, pääasiassa Kambodzhassa. Se aika on ollut minulle monessa mielessä merkittävämpi koulu kuin akateeminen loppututkinto, oman yrityksen perustaminen tai kaikki muu tähän mennessä kertynyt työkokemus yhteensä.

Kun heitetään valmiiksi rakennetusta hyvinvointiyhteiskunnasta keskelle jotain ihan muuta, mikään ei olekaan enää selkeää, mustavalkoista tai varmaa. Maailmankuva on rakennettava uudestaan palasista, joista muodostuvaan kokonaisuuteen kuuluu paljon uusia ja ihmeellisiä paloja. Itsekin on sovittava sekaan. Alkaa kyseenalaistaa aiempaa, valmiina saatua tietoa.

Oman kulttuurin ja identiteetin tarkastelu ulkopuolelta on avartavaa. Tekee kipeää tunnustaa, ettei tiedäkään oikeastaan mitään. Ettei oma maa olekaan täydellinen.

KYMMENISEN vuotta sitten valitsemani elämäntapa on tarkoittanut kompromissien tekoa ja paljon luopumista. Hyppyäni tuntemattomaan ja yksityisyrittäjäksi ryhtymistä pidettiin hulluna. Jätin turvallisen muotin ja hyvän työpaikan. Olen kieltäyty-

nyt monesta tarjotusta ja luopunut palkallisista kesälomista, jatkuvasti paremman perässä juoksemisesta, pätemisentepeesta ja ajatuksesta, että kaiken mihin ryhtyy, pitäisi näyttää hyvältä CV:ssä.

Ehkä juuri siksi olen onnistunut löytämään omannäköistä työtä ja tekemistä, omalta alalta ja sen ulkopuolelta, myös vapaaehtoistyön parissa. Olen oppinut valtavasti uutta. Ja mikä tärkeintä: tiedän, että todella elän.

KEHITYSYHTEISTYÖSSÄ mahdollistetaan suomalaisen osaamisen ja tietämyksen siirtyminen myös köyhempien maiden käyttöön. Toistaiseksi kehitysyhteistyö on ollut pääasiassa yksisuuntaista – mutta sen ei tarvitsisi olla. Meillä olisi myös paljon saatavaa, jos vain olisimme avoimia ottamaan vastaan. Tai ylipäätään uskaltaisimme.

Voisimme saada vastavuoroisesti mallia vaikkapa siitä, millaista on aito yhteisöllisyys, toisten huomioon ottaminen ja

pyyteettömyys. Nämä taidot länsimainen kulttuurimme tuntuu menettäneen jonkin matkan varrelle.

Pääpaino Suomen kehitysyhteistyöhankkeissa on ollut perinteisissä insinöritieteissä. Meillä olisi arvokasta pääomaa jaettavaksi myös muilta aloilta, kuten bioteknologian sovelluksista. Moni kehittyvä maa tarvitsisi kipeästi esimerkiksi biopuhdistusmenetelmiä maataloutensa kehittämiseen ja modernia tutkimusosaamista biodiversiteettinsä suojeluun, terveydenhuollon sovelluksista puhumattakaan.

HAAVEENANI on saada korkeatasoinen bioteknologiaosaamisemme jonain päivänä osaksi Suomen kehitysyhteistyötä. Löytyykö siihen tahtoa, uskallusta, mukaanlähtijöitä?

Heitän haasteen ilmaan. ☐

Sirpa Pietilä

sirpa.pietila@maininki.com

Eeva Anundi

Sirpa Pietilä on geneetikko ja viestintäalan yrittäjä, joka on erikoistunut biotieteisiin ja ympäristökysymyksiin. Tämän kolumnin kirjoituspalkkion hän pyysi osoittamaan lehden toimituksen valitseman kehitysyhteistyökohteen tukemiseen. Toimituksen valinta on Naisten Pankki (www.naistenpankki.fi), joka tukee kehitysmaiden naisten yrittäjyyttä.